

Volume 11, Issue 4, July 2024, p. 61-77

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3562>

ArticleHistory:

Received

10/06/2024

Accept

22/07/2024

Available

online

23/07/2024

INVESTIGATION OF ARTICLES AND GRADUATE THESES ON UNETHICAL BEHAVIORS IN EDUCATION: 2010-2024

EĞİTİMDE ETİK DIŞI DAVRANIŞLAR KONUSUNU YAZAN MAKALE VE LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: 2010-2024¹

Betül Ada²

Abstract

This study aims to examine unethical behaviors in education according to various variables in articles and graduate theses published between 2010 and 2024. Unethical behavior in education is an important issue that is frequently encountered among teachers, students and administrators as part of the educational process and directly affects the quality of education. Conducting in-depth analyses on the origins, effects and solutions to these behaviors plays a critical role in the process of shaping educational policies. The research aims to reduce injustices in education, improve teacher-student relations and create a more ethical educational environment. By analyzing the distribution of the reviewed studies according to years, subjects and methods, a general evaluation of unethical behaviors in education will be made and strategic recommendations will be presented to promote ethical behaviors. This study aims to provide guidance to educational administrators, policy makers and academics in combating unethical behaviors.

Keywords: Ethics, Unethical behaviors, Unethical behaviors in education

Özet

Bu araştırma, 2010-2024 yılları arasında yayımlanan makale ve lisansüstü tezlerde eğitimde etik dışı davranışların çeşitli değişkenlere göre incelenmesini amaçlamaktadır. Eğitimde etik dışı davranışlar, eğitim sürecinin bir parçası olarak öğretmenler, öğrenciler ve yöneticiler arasında sıkça karşılaşılan ve eğitim kalitesini doğrudan etkileyen önemli bir konudur. Bu davranışların kökenleri, etkileri ve çözüm yolları üzerinde derinlemesine analizler yapmak, eğitim politikalarını şekillendirme sürecinde kritik bir rol oynar. Araştırma, eğitimdeki adaletsizlikleri azaltmayı, öğretmen ve öğrenci ilişkilerini iyileştirmeyi ve daha etik bir eğitim ortamı oluşturmayı hedeflemektedir. İncelenen çalışmaların yıllara, konulara ve yöntemlere göre dağılımı analiz edilerek, eğitimde etik dışı davranışlar üzerine genel bir değerlendirme yapılacak ve etik davranışların teşvik edilmesine yönelik stratejik öneriler sunulacaktır. Bu çalışma, eğitim

¹ Bu makale yazarın Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen Dönem Projesinden uyarlanmıştır.

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Zonguldak, Türkiye. betul.ada25@gmail.com, ORCID: 0009-0003-4106-1870.

yöneticilerine, politika yapıcılara ve akademisyenlere, etik dışı davranışlarla mücadelede yol gösterici bilgiler sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etik, Etik dışı davranışlar, Eğitimde etik dışı davranışlar

Giriş

Eğitim süreci, etik meselelerle yakından ilişkilidir ve geniş tartışmalara konu olabilir. Eğitimin amacı, kapsamı, yöntemleri ve değerlendirme süreçleri gibi konuları derinlemesine değerlendirmek önemlidir. Ayrıca, eğitim politikalarının oluşturulması ve bütçelerin belirlenmesi gibi faktörler de eğitimin etik boyutunu önemli kılar. Öğretmenlik mesleği, bilgi aktarımının ötesinde, öğrencilere ahlaki bir örnek olma görevini de üstlenir. Öğretmenler, yeni nesillere değerler kazandırmayı hedefler, ancak kendi değer yargılarının aktarılmasında mesleki etik ilkelerin önemi büyüktür. Öğretmenlerin rehberi, kişisel değer sistemlerinden ziyade, evrensel mesleki etik ilkeler olmalıdır. Bu ilkeler arasında profesyonellik, sorumluluk, adalet, eşitlik, sağlıklı ve güvenli bir eğitim ortamının sağlanması, yolsuzluk yapmamak, dürüstlük, doğruluk, güven, tarafsızlık, mesleki bağlılık ve sürekli gelişim, saygı ve kaynakların etkili kullanımı yer alır. Bu ilkeler, öğretmenlik mesleğinin temel çerçevesini oluşturur ve etik uygulamaları belirler (Duran, 2014, s.18; Demirdağ, 2019, 2021, 2022a, 2022b).

Etik olmayan davranışlar, bireysel inançlar ve toplumsal normlar tarafından yanlış veya kötü olarak değerlendirilen eylemlerdir. Bir organizasyonun etik iklimi, etik meseleleri nasıl ele alacağı ve hangi davranışların kabul edilebilir olduğuna dair paylaşılan algıları içerir (Demirdağ & Altun, 2022; Demirdağ & Khalifa, 2020; Demirdağ vd., 2020). Araştırmalar, işletmelerdeki etik iklim ile çalışanların etik davranışları arasında bağlantı olduğunu göstermektedir. Yöneticilerin organizasyon iklimini etkileyebildiği ve bu sayede çalışanların etik davranışlarını olumlu yönde etkileyebileceği bulunmuştur. Dolayısıyla, iş yerlerinde etik olmayan davranışları azaltmanın ilk adımı, organizasyonun mevcut etik iklimini değerlendirmektir (Büte, 2011, s. 105).

Etik, doğru ile yanlış arasında ayırt etmek için kriterler belirler ve ahlaki konular üzerine düşünerek bilgi sağlar. Bireylere ve gruplara rehberlik eden ilkeler ve standartlar sunar, onlara ne yapacaklarını, ne isteyeceklerini ve neye sahip olacaklarını bilme imkanı verir. Ayrıca, bir kişi veya grubun davranışlarını yönlendiren değerler ve ahlaki prensipler topluluğu olarak tanımlanır. Etik, bireylerin ve toplulukların karşılaştığı durumlar karşısında nasıl hareket edecekleri konusunda yol gösterici bir çerçeve sunar (Yaman vd., 2009, s. 94).

Eğitim örgütleri, yönetim, öğretim, öğrenci kişilik hizmetleri birimleri ve eğitim programları gibi yapısal unsurlardan oluşur (Deniz & Demirdağ, 2020; Elekoğlu & Demirdağ, 2020; Karademir & Demirdağ, 2023). Bu unsurlar eğitim sisteminin temelini oluşturur ve yaşanan sorunlar sistem genelinde olumsuz etki yaratabilir, sürekliliği ve verimliliği tehlikeye sokabilir. Etik dışı davranışlar ise toplum normlarına aykırı, olumsuz ve hatalı kabul edilen eylemlerdir. Bu tür davranışlar kurumlarda çatışmalara ve davranış bozukluklarına yol açabilir, iç güveni, bağlılığı, performansı ve verimliliği olumsuz etkileyebilir. Eğitim kurumlarında önemli bir sorun, bu etik dışı davranışların varlığıdır. Yöneticiler, öğretmenler ve diğer personelin bu davranışları, öğrenciler ve tüm okul topluluğunu ciddi şekilde etkileyebilir. Öğretmenlerin etik dışı davranışları, mesleki itibarlarını sarsabilir ve genel başarıyı olumsuz yönde etkileyebilir (Keskin & Keskin, 2023, s. 20).

İnsan etkileşimleri, özellikle okullar gibi kurumlarda, örgüt kültürünü belirlemede kritik bir rol oynar. Bu nedenle, çatışmaların yönetimi önemlidir çünkü okullarda

insanlar merkezdedir. Geleneksel yaklaŐımlar çatıŐmalardan kaçınmayı önerirken, modern yaklaŐımlar çatıŐmanın insanların becerilerini geliŐtirebileceđini savunur. ÇatıŐmanın verimli olabilmesi, çatıŐan tarafların yöneticilere olan güveni ile doğru orantılıdır. Etik liderler, etik standartlara dayalı yaklaŐımları ve davranıŐlarıyla çatışma yönetiminde güven ve saygı inŐa ederek pozitif bir etki yaratabilirler (Demirdağ, 2016, s. 884).

Eğitim ve Etik

Eğitim kurumlarında sunulan eğitim, toplumun her kesimini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen önemli bir faktördür. Toplumdaki bireyler, eğitimin niteliği kadar nasıl verildiğine de büyük önem verirler. Bu nedenle, eğitim kurumlarında sunulan eğitimin etik standartlara uygun olması kritik bir öneme sahiptir. Eğitim etiğinin incelenmesi, öğretmenlerin dikkatini bu konuya çeker ve farkındalıklarını artırır. Eğitim kurumlarında sunulan eğitimin etik standartlara uygunluğu, toplumun eğitim alanındaki güvenini ve memnuniyetini artırarak genel refaha olumlu bir etki yapabilir (Erdem ve Altunsaray, 2016, s. 21).

Eğitim, insanın davranıŐlarında deđiŐiklik yaratır ve etik, insan eylemlerinin konusudur, bu yüzden eğitim ve etik birbirleriyle bağlantılıdır. İnsan, hayatı boyunca eğitim yoluyla davranışlarını Őekillendirirken, etik davranışların nasıl olması gerektiği konusunda da yönlendirici bir rol oynar. Dolayısıyla, eğitim süreci hem bireyin davranışlarını etkiler hem de etik değerlerle iliŐkilendirilir. İyi bir eğitim, bireyin etik ilkelerle uyumlu davranışlar sergilemesine katkıda bulunur ve toplumda daha adil ve saygın bir yaşam tarzının teşvik edilmesine yardımcı olur (Ergin, 2014, s.29).

Günümüzde öğretmenler, artan bir Şekilde etik sorunlarla karŐılaŐmaktadır. İnsan hakları ve öğrenci hakları gibi kavramlar toplumda daha fazla yer almaktadır, bu da öğretmen-öğrenci iliŐkilerinin daha ayrıntılı bir Şekilde ele alınmasını ve değerlendirilmesini gerektirmektedir. Etik, herkesi ilgilendiren bir konudur ve eğitim alanındaki etik sorunlar öğretmenlerin mesleki pratiklerini ve toplumun eğitim sistemine olan güvenini etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin dürüŐ, adil ve saygılı davranması önemlidir. Eğitimde etik değerlere uygun davranışlar sergilemek, tüm toplumun refahı ve adaleti için önemlidir. Öğretmenlerin etik ilkeleri anlamaları ve uygulamaları için sürekli eğitim almaları ve etik konuları tartıŐmaları da önemlidir. Bu, eğitim sistemimizin daha sağlam ve güvenilir bir zeminde ilerlemesini sağlayacaktır (Kocayiğit ve Sağnak, 2012, s. 186).

Eğitim, davranışları Şekillendirme amacı taŐıdıđı için etik konuları öncelikli olarak ele almalıdır. Özellikle öğretmenlik gibi kurullarla çerçevelenmiŐ ve toplumda derin bir saygınlığa sahip mesleklerde bu daha belirgindir. Öğretmenlerin baŐarısı sadece mesleki bilgiyle değil, aynı zamanda insan ilişkilerinde de baŐarılı olmalarıyla sağlanır. ÇađdaŐ öğretmenlik, demokratik bir ortam yaratma ve etkili ilişkiler kurma becerisini gerektirir (Obuz, 2009, s. 28).

Eğitimde Etik Dışı Davranışlar

Eğitim, değer yargılarını gelecek nesillere aktarma ve toplumsal değerlere hizmet etme amacını taşır. Okullar, etik açıdan güvenli örgütler olmalıdır çünkü toplumun çeşitli kesimleriyle ilişki içindedirler ve bu çeşitlilik, okul müdürlerinin farklı beklenti ve isteklere maruz kalmasına neden olabilir. Bu durum, okul müdürlerini sıklıkla etik sorunlarla karşı karŐıya getirebilir. Etik liderlik, eğitim yönetiminde son yıllarda daha sık tartıŐılmaktadır çünkü eğitim yöneticilerinin yasalara ve politikalara uyumun yanı sıra mesleki etik ilkelerine de uymaları gerekmektedir. Etik değerler, eğitim liderlerinin rolünü pekiŐtirir ve okul kültüründen eğitim politikalarına kadar birçok alanda önemli bir rol oynar.

Araştırmalar, güçlü bir okul kültürünün yöneticilerin etik davranışlarını güçlendirdiğini göstermektedir. Bu değerler, okulun genel başarısını ve etkinliğini doğrudan etkileyebilir (Erdem, 2015, s.3).

Eğitim, günlük yaşamın vazgeçilmez bir parçasıdır ve eğitimsiz bir hayat anlamsızdır; bu nedenle eğitim, etik olmadan eksik ve amaçsız hale gelir. Öğretmenler, mesleki etik değerlere bağlı kalarak öğrencilerle ilişkiler kurarlar ve böylece dürüst ve güvenilir bir toplumun temellerini atarlar. Bu nedenle, öğretmenlik gibi önemli bir mesleği icra ederken, meslek etiğinin önemsenmesi ve öğretmen adaylarına bu bilincin aşılması gereklidir. Meslek etiğine verilen önem, öğretmen adaylarını yetiştiren üniversiteler için de hayati bir unsurdur (Dinç, 2016, s. 21).

Eğitim alanında etik, giderek artan bir öneme sahiptir. Öğretmenler, insan hakları gibi konuların ön plana çıkmasıyla etik meselelerle daha sık karşılaşmaktadırlar. Toplumsal bilinç arttıkça, öğretmen-öğrenci ilişkileri daha detaylı incelenmeye başlanmıştır. Öğretmenler, ilişkilerinde sıkça etik sorularla karşılaşmaktadırlar ve bu süreçte adil, dürüst, saygılı ve sevgi dolu niteliklere sahip olmalı, kurumlarına ve yasalara bağlı olmalıdırlar. Mesleki yetkinliklerini sürekli geliştirerek sorumluluk dolu bir meslek anlayışıyla hareket etmelidirler (Obuz, 2009, s. 29).

Yöneticilerin Yaptığı Etik Dışı Davranışlar

Ülkemizde bazı okul müdürlerinin etik ilkelere uymayan davranışlar sergilediği medyada sık sık yer almaktadır. Ancak, bu olumsuz durumların genelleştirilmesi uygun değildir. Bilimsel araştırmalar, okul müdürlerinin etik davranışlarını değerlendirdiğinde daha olumlu sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu tür araştırmalar, daha geniş bir perspektiften okul müdürlerinin etik davranışlarını ele alır ve toplumun ve eğitim sisteminin karşılaştığı sorunları daha kapsamlı bir şekilde ele almayı sağlar (Erdoğan, 2012, s. 505).

Araştırmalara göre, okul yöneticilerinin personele karşı sergilediği etik dışı davranışlar şunları içerir: personeli aşağılama ve sert bir şekilde azarlama, kişisel işlerini yaptırma, sigortasız olarak istihdam etme, maaş ödemelerinde adaletsizlik yapma ve ödemeleri geciktirme, işten çıkarma ile tehdit etme, yasal haklarını sınırlama, kuralları eşit şekilde uygulamama ve aşırı iş yükü yüklemidir (Can ve Işık Can, 2019, s. 417).

Yönetim sürecinde etik dışı davranışlar, genellikle güveni azaltır ve daha büyük sorunlara yol açabilir. Ayrımcılık, adam kayırma, rüşvet, yıldırma, ihmal, istismar, bencillik, yolsuzluk gibi davranışlar örgüt kültürünü zayıflatır, çalışanların bağlılığını, performansını ve motivasyonunu olumsuz etkiler. Bu tür etik dışı uygulamalar, örgüt içinde çatışma ve davranışsal sorunlara yol açar (Katip, 2019, s. 3).

Yöneticilerin kayırmacı davranışları, çalışanlarda adaletsizlik algısı yaratır ve morale zarar verir. Adalet, sosyal yaşamın temel bir kriteridir ve insanlar adil muamele bekler. Bu nedenle, yöneticilerin dürüstlük ve tarafsızlıkla hareket etmeleri önemlidir. Adaletin sağlanması, kurallara uygun işleyişi ve güveni artırırken, aksi takdirde insanlar haklarını yasadışı yollardan aramak zorunda kalabilir. Örgütsel adalet, güven, bağlılık ve müşteri memnuniyetine katkı sağlar, aynı zamanda örgütsel vatandaşlık davranışını artırır ve çatışmaları azaltır (Polat ve Kazak, 2014, s. 72).

Okul müdürlerinin etik dışı davranışları, öğretmenleri, eğitim süreçlerini ve öğrencileri olumsuz etkiler. Bu nedenle, mevcut yasal düzenlemelerin gözden geçirilerek yaptırımların güçlendirilmesi önerilir. Araştırmalar, okul müdürlerinin

sendikal ayrımcılık ve baskı uyguladığını göstermektedir. Bu durumu önlemek için, okul müdürlerinin sendikal faaliyetlere katılımının azaltılması ve öğretmenlerin görüşlerine dayalı yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Okul müdürleri, güvene dayalı, etik değerlere sahip bir ortam yaratmak için eleştiriye açık, yapıcı, samimi, farklı görüşlere saygılı ve iletişime önem veren bir tutum sergilemelidir (Kazak ve Kocamanoğlu, 2023 ve s. 1194).

Yönetim süreçlerinde etik dışı kabul edilen davranışlar, kurumsal güvensizliğe neden olur ve kurumsal kültürün zayıflamasına yol açar. Ayrımcılık, rüşvet, korkutma gibi davranışlar, çatışma ve davranışsal sorunları beraberinde getirir ve çalışanların bağlılığını, performansını ve motivasyonunu olumsuz etkiler (Katip, 2019, s. 72).

Öğretmenler, okul müdürlerinin çalışanlarla olan iletişimlerinde sergiledikleri etik dışı davranışlardan en çok rahatsızlık duyuyorlar. Bu nedenle, örgütsel iletişim teorilerinin etik ve etik dışı liderlik üzerine yapılan çalışmalarda kullanılması önemlidir. Örgüt içinde etik kültürün oluşturulması, sürdürülmesi ve değiştirilmesi, örgütsel iletişim çerçevesinde ele alınmalıdır. İletişimde doğruluk ve saygı gibi normatif beklentilere sahip olan bireyler, karar vericilerden adil ve açık bilgilendirme beklerler. Bu nedenle, etik liderlik ve etik dışı liderlik teorilerinde iletişimin rolü önemlidir (Fidan ve Koç, 2020, s. 394).

Öğretmenlerin Yaptığı Etik Dışı Davranışlar

Etik, öğretmenlik mesleğinin ayrılmaz bir parçasıdır ve öğretmenlerin her eylemi etik bir boyut taşır. Bu meslekte etik meselelerin önemi büyüktür çünkü öğretmenler, sadece uzmanlık alanlarında değil, aynı zamanda öğrencilere model olma sorumluluğunu da taşırlar. Öğretmenlerin etik sorumlulukları, uygun çözümler üretme, inançlarına uygun davranma ve ahlaki değerleri eylemde gösterme becerisini gerektirir. Bu nedenle, eğitimcilerin sadece mesleki bilgiye değil, aynı zamanda etik ve etik dışı davranışlar hakkında bilgi sahibi olmaları önemlidir (Şahin Kıralp ve Manolova Yalçın, 2018, s. 600).

Eğitim kurumları, etik bir atmosfer oluşturmak için öğretmenlerin görüşlerine önem vermelidir. Katı kurallar yerine, olumlu fikir alışverişleri teşvik edilmeli ve etik davranışlar öğretmenlere teşvik edilmelidir. Ayrıca, yeni öğretmenlerin etik ilkeleri içselleştirmesi için desteklenmeleri ve etik ikilemlerle başa çıkmaları için rehberlik almaları önemlidir (Arslan Hendekçi ve Özen, 2018, s. 441).

Üniversitelerdeki etik sorunlar çeşitli alanlarda karşımıza çıkar. Bunlar arasında öğrencilerin cinsel veya diğer istismarlara maruz kalması, öğretim görevlilerinin derslerde sorumsuz davranışları, üniversitelerin öğrencilere veya genel halka karşı yükümlülüklerini ihmal ederek dış etkinliklere aşırı katılımı gibi durumlar yer alır. Ayrıca, atama ve terfi süreçlerinde adaletsizlikler, akademisyenlere asılsız suçlamaların sosyal baskılar yaratması, kişisel ve mesleki ilişkilerde kaba davranışlar, akademisyenlerin derslerde kişisel görüşlerini yansıtmaları gibi durumlar da sıkça dile getirilen etik sorunlar arasındadır. Bu sorunlara ek olarak, akademik sahtekarlıkla ilgili vakalar da kayda değerdir. Bu, eser çalma, verileri uydurma, aynı çalışmayı birden fazla yerde eş zamanlı olarak yayımlamaya sunma, başkalarının eriştiği kaynaklara kendi erişmiş gibi davranma ve ücret karşılığında yapılan araştırmalara katılma gibi etik dışı davranışları içerir. Bu tür etik sorunlar, üniversite ortamlarında güveni zedeler ve akademik bütünlüğü tehlikeye atar (Aydın vd., 2014, s. 3).

Öğrencilerin Yaptığı Etik Dışı Davranışlar

Bilgisayar etiği, fikri mülkiyet, doğruluk, gizlilik ve erişim olmak üzere dört ana kategoride incelenir. Fikri mülkiyet, ürünlerin sahipliğini ifade eder ve dijital ortamda kopyalanma ve dağıtılma tehditleriyle karşı karşıyadır. Doğruluk, bilgilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin önemini vurgular. Gizlilik, kişisel bilgilerin korunması ve kontrol edilmesi gerektiğini vurgular. Erişim, bilgilere ulaşımı ve yetkisiz erişimin önlenmesini içerir. Bu etik meseleler, bilgisayar ve teknoloji alanlarında çalışanların bilinçli olmalarının önemini vurgular (Genç vd., 2013, s. 199).

Bilimsel araştırmalarda, araştırmacıların sadece araştırma yöntemlerine değil, aynı zamanda etik sorumluluklarına da önem vermeleri gereklidir. Bilim insanları, objektiflik, dürüstlük, açıklık ve mesleki etik gibi özellikleri göstererek çalışırlar. Araştırmacıların bu sorumlulukları yerine getirebilmeleri, etik değerler konusunda yeterli eğitim almaları ve bilincinde olmalarına bağlıdır. Bilimsel araştırmaların doğruluğu ve tarafsızlığı, bilimin ilerlemesi için kritiktir. Bu nedenle, etiğe uygun olmayan bir çalışmanın bilime olumlu katkı sağlaması veya sonuçlarının güvenilir olması mümkün değildir. Araştırmacıların dürüstlük, tarafsızlık ve çalışma disiplinine bağlılık, bilimsel yayınların kalitesi için belirleyici bir faktördür (Kurtulmuş ve Ardiç, 2013, s. 833).

Kopya çekme, eğitimde ciddi bir sorun olarak kabul edilir. Öğrencilerin etik dışı davranışları, nitelikleri, gelecekteki iş olanakları ve mesleki yaşamları üzerinde büyük etkilere sahip olabilir. Ayrıca, bu davranışlar ders çalışma tutumlarını ve eğitim kurumlarının değerlendirmesini olumsuz yönde etkileyebilir. Üniversitenin prestiji ve rekabet gücü de bu davranışlar nedeniyle zarar görebilir. Kopya çekme, notların adaletsiz bir şekilde verilmesine neden olurken, öğretmenlerin değerlendirme süreçlerini etkili bir şekilde yönetmelerini engelleyebilir. Bu sorunla başa çıkmak için üniversitelerin adil ve tutarlı tepkiler vermesi ve sınav gözetiminin artırılması gereklidir (Dömeová ve Jindrová, 2013, s. 79).

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Eğitimde etik dışı davranışlar konusunda yayımlanan makalelerin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma, nitel araştırma tekniklerinden doküman analizi ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Materyali/Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini 2010-2024 yılları arasında yayımlanan ve ulaşılabilen makalelerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında incelenmek üzere, eğitimde etik dışı davranışlar anahtar kelimesi ile 20 makaleye ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Google akademide, arama bölümünde eğitimde etik dışı davranışlar anahtar kelimesi yazılarak aratılmış olup, çıkan ve erişilebilen yirmi konu ile ilgili makale ve lisanaüstü tezlerin incelenmesiyle oluşan doküman analizi şeklinde meydana gelmektedir.

Bu çalışmada, tezlere ait bulgular analiz edilerek değerlendirilmiştir. Araştırma verilerinin sayısal olarak ifade edilmesi için frekans (f) ve yüzde (%) hesaplamaları kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma soruları ışığında analiz edilen lisansüstü eğitim tezlerine ve makalelere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Makalelerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Makale (f)	%
2023	1	5,88
2022	1	5,88
2020	3	17,64
2019	1	5,88
2018	3	17,64
2017	1	5,88
2016	1	5,88
2014	2	11,76
2013	3	17,64
2011	1	5,88
Toplam	17	100

Tablo 1' de yer alan, eğitimde etik dışı davranışlar konusundaki makaleler incelendiğinde, en çok tez çalışmasının 2013, 2018 ve 2020 yıllarında 3 adet (%11,64) görülmüştür. Bu yılları 2014 (%11,76) yılında 2 adet makale çalışması takip etmektedir. Diğer yıllarda 1'er adet makale çalışması yapılmıştır.

Tablo 2. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek Lisans (f)	%
2019	2	66,6
2016	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 2' de yer alan, eğitimde etik dışı davranışlar konusundaki lisans üstü eğitim tezleri incelendiğinde, 2019 yılında 2 adet (% 66,6) yüksek lisans tez çalışması, 1 adet (% 33,3) yüksek lisans tez çalışması yapılmıştır.

Tablo 3. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Makalelerinin Şehirlere Göre Dağılımı

Şehir	Makale(f)	%
Ankara	3	17,64
Diyarbakır	2	11,76
Düzce	2	11,76
Kütahya	1	5,88
Kırklareli	1	5,88
Antalya	1	5,88
Mersin	1	5,88
Elazığ	1	5,88
Erzurum	1	5,88
Burdur	1	5,88
Muğla	1	5,88
Prag	1	5,88
Toplam	17	100

Tablo 3 incelendiğinde, eğitimde etik dışı davranışlar konusunda yapılan makalelerde en çok çalışma Ankara'da 3 adet (%17,64) şeklinde yapılmıştır.

Diyarbakır ve Düzce’de ise 2’şer adet makale çalışmasıyla (%11,76) tabloda yer almaktadır. Diğer şehirler ise 1’er adet (5,88) şeklinde görülmektedir.

Tablo 4. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek lisans (f)	%
Mersin Üniversitesi	1	33,3
İstanbul Kültür Üniversitesi	1	33,3
Giresun Üniversitesi	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 4 incelendiğinde, eğitimde etik dışı davranışlar konusunda yapılan yüksek lisans tezlerinin şehirlerde 1’er adet (33,3) yapıldığı tabloda görülmektedir.

Tablo 5. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konusunda Yapılan Makalelerin Konularına Göre Dağılımları

Konular	Makale (f)	%
Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine ilişkin gözlemledikleri etik dışı davranışlar	1	5,88
Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ili ilgili görüşleri	1	5,88
Okul yöneticilerinin etik dışı uygulamalarının belirlenmesi	1	5,88
Etik dışı davranış ve öğretmenlik mesleği: Geleceğin öğretmenleri mesleki etik ilkelere sahip mi?	1	5,88
Akademisyenlerin etik dışı davranışlara bakışı ve karşılaşılan sorunlar	1	5,88
Öğretim elemanlarının mesleki hayatlarında karşılaştıkları etik olmayan davranışlar: Dicle Üniversitesi örneği	1	5,88
Algılanan örgütsel etik iklimin ilköğretim okullarında öğretmenlerin etik dışı davranışlarına etkisi: Diyarbakır merkez ilçeleri	1	5,88
Öğrencilerin bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışları	1	5,88
Üniversitelerde karşılaşılan etik dışı davranışlara ilişkin akademisyen görüşleri	1	5,88
Üniversite öğrencilerinin çevrimiçi etik dışı davranışlarının belirlenmesi	1	5,88
Okul yöneticilerinin kayırmacı tutum ve davranışları ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki	1	5,88
İlkokul eğitiminde etik iklim olumlu/olumsuz örnekler	1	5,88
Öğretmenlerin okul paydaşlarıyla ilişkilerinde etik dışı davranışları	1	5,88
Çek Yaşam Bilimleri Üniversitesi öğrencilerinin etik dışı davranışları	1	5,88
Öğretmenlerin etik ve etik olmayan liderliğe ilişkin görüşleri: Fenomenolojik bir araştırma	1	5,88
Etik dışı davranışlar: Öğretmen ve yönetici görüşlerine göre bir değerlendirme	1	5,88
Okul müdürlerinin etik olmayan davranışlarının nedenleri ve etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri	1	5,88
Toplam	17	100

Tablo 5'e bakıldığında, eğitimde etik dışı davranışlar konusu farklı bakış açılarıyla, farklı gruplar tarafından ele alınarak çalışma alanı içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 6. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konusunda Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Konularına Göre Dağılımları

Konular	Yüksek Lisans (f)	%
Öretmen adaylarının bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışları	1	33,3
Ortaöğretim okul yöneticilerinin etik dışı liderlik davranışları hakkında öğretmen görüşleri	1	33,3
Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulamasında karşılaştıkları etik dışı davranışların bazı değişkenler açısından incelenmesi: Giresun örneği	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 6'ya bakıldığında, eğitimde etik dışı davranışlar konusu farklı bakış açılarıyla, farklı gruplar tarafından ele alınarak çalışma alanı içerisinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 7. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Makalelerinin Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yöntem	Makale (f)	%
Nitel	11	64,7
Nicel	6	35,3
Toplam	17	100

Tablo 7 incelendiğinde, eğitimde etik dışı davranışlar konulu makalelerin araştırma yöntemlerinden en çok nitel araştırma yöntemi 11 kez (% 64,7) kullanıldığı, nicel araştırma yönteminin ise 6 kez (% 35,3) kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 8. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Yöntemlerine Göre Dağılımı

Yöntem	Yüksek Lisans (f)	%
Nitel	2	66,7
Nicel	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 8 incelendiğinde, eğitimde etik dışı davranışlar konulu yüksek lisans tezlerinin araştırma yöntemlerinden en çok nitel araştırma yöntemi 2 kez (% 66,7) kullanıldığı, nicel araştırma yönteminin ise 1 kez (% 35,3) kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 9. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Makalelerinin Araştırma Modeline/Desenine Göre Dağılımı

Model-Desen	Makale (f)	%
	Nitel	
Durum Çalışması	4	23,52
Doküman Analizi	4	23,52
İçerik Analizi	2	11,76
Betimsel	1	5,88

Nicel		
Tarama	2	11,76
Betimsel Tarama	1	5,88
İlişkisel Tarama	2	11,76
İstatistiksel Analiz	1	5,88
Toplam	17	100

Tablo 9'da yer alan makale çalışmalarında kullanılan araştırma modellerine göre, en çok nitel araştırma yöntemlerinden, durum çalışması 4 adet (%23,52) ve doküman analizi 4 adet (23,52) kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ise tarama modeli ve ilişkisel analiz 2'şer kez (11,76) kullanılmıştır.

Tablo 10. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Yüksek Lisans Tezlerinin Araştırma Modeline/Desenine Göre Dağılımı

Model-Desen	Yüksek Lisans (f)	%
Nicel		
Durum Çalışması	2	66,6
Nicel		
Betimsel Tarama	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 10'da yer alan tez çalışmalarında kullanılan araştırma modellerine göre, en çok nitel araştırma yöntemlerinden, durum çalışması 2 adet (%66,6) kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden ise betimsel tarama 1 adet (%33,3) kullanılmıştır.

Tablo 11. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konulu Makalelerin Örneklem ve Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem Çalışma Gurubu	Makale (f)	%
Öğrenci	6	26,08
Öğretmen	10	43,47
Akademisyen	3	13,04
Yönetici	2	8,69
İlçe Milli Eğitim Müdürü	1	4,34
Veli	1	4,34
Toplam	23	100

Tablo 11'e bakıldığında toplam 23 makaleden %43,47'si öğretmenleri, %26,08'i öğrencileri, %13,04'ü akademisyenleri, %8,69'u yöneticileri, %4,34'ü ilçe milli eğitim müdürlerini ve %4,34'ü velileri incelenmiştir. Bu dağılım, araştırmacıların eğitimde etik dışı davranışları farklı eğitim paydaşlarının perspektiflerinden değerlendirdiğini ve en çok öğretmenler ile öğrencilerin odak noktasında olduğunu göstermektedir.

Tablo 12. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Örneklem ve Çalışma Grubuna Göre Dağılımı

Örneklem Çalışma Gurubu	Yüksek Lisans (f)	%
Akademisyen	1	33,3
Öğretmen	2	66,6
Toplam	2	100

Tablo 12' ye bakıldığında toplamda üç kişi üzerinde yapılan çalışmada, %66,6 oranında, yani iki öğretmen ve %33,3 oranında, yani bir akademisyen örneklem olarak kullanılmıştır. Bu dağılım, araştırmanın özellikle öğretmenler üzerinde yoğunlaştığını ve akademisyenlerin de dahil edildiğini göstermektedir.

Tablo 13: Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konulu Makalelerin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı	Makale(f)	%
Görüşme Formu	10	58,8
Ölçek	5	29,4
Anket	2	11,76
Toplam	17	100

Tablo 13'de eğitimde etik dışı davranışlar makale çalışmalarında veri toplama araçlarından en çok görüşme formu 10 kez (% 58,8) tercih edilmiştir. Gözlem formunu, ölçek formu 5 kez (% 29,4) kullanılarak takip etmiştir. Tabloda anket yapıma sayısı 2 kez (% 11,76) olarak verilmiştir.

Tablo 14. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konulu Yüksek Lisans Tezlerinin Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımı

Veri Toplama Aracı	Yüksek Lisans (f)	%
Görüşme Formu	2	66,7
Ölçek	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 14'de eğitimde etik dışı davranışlar tezlerinin veri toplama araçlarından en çok görüşme formu 2 kez (% 66,7) tercih edilmiştir. Tabloda ölçek uygulama sayısı 1 kez (% 33,3) olarak verilmiştir.

Tablo 15. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konusunda Yapılan Makalelerin Veri Analizi Yöntemlerine Göre Dağılımı

Veri Analizi	Makale (f)	%
İçerik Analizi	9	42,85
Cronbach Alpha	4	19,04
Tematik Analiz	1	4,76
Betimsel Analiz	2	9,52
Doğrulayıcı Faktör Analizi	1	4,76
Lincoln ve Guba	2	9,52
Kikare Testi	1	4,76
Anova	1	4,76
Toplam	21	100

Tablo 15' e bakıldığında bu tablo, eğitimle ilgili bir araştırmada kullanılan veri analiz yöntemlerinin dağılımını göstermektedir. Toplamda 21 makalede, en yaygın kullanılan analiz yöntemi %42,85 oranıyla İçerik Analizi olmuştur. Bunu %19,04 ile Cronbach Alpha, %9,52 ile hem Betimsel Analiz hem de Lincoln ve Guba yöntemleri takip etmektedir. Diğer yöntemler olan Tematik Analiz, Doğrulayıcı Faktör Analizi, Kikare Testi ve Anova ise her biri %4,76 oranında daha az kullanılmıştır. Bu çeşitlilik, araştırmaların farklı veri analiz ihtiyaçlarını ve yöntemsel yaklaşımlarını yansıtmaktadır.

Tablo 16. Eğitimde Etik Dışı Davranışlar Konusunda Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Veri Analizi Yöntemlerine Göre Dağılımı

Veri Analizi	Yüksek Lisans(f)	%
İçerik Analizi	1	33,3
Betimsel Analiz	1	33,3
Kolmogorov-SMirnov	1	33,3
Toplam	3	100

Tablo 16'ya bakıldığında bu tablo, bir yüksek lisans çalışmasında kullanılan veri analiz yöntemlerinin dağılımını göstermektedir. Toplamda üç farklı analiz yöntemi kullanılmıştır ve her bir yöntem çalışmanın %33,3'ünü oluşturmak üzere eşit şekilde dağıtılmıştır. İçerik Analizi, Betimsel Analiz ve Kolmogorov-Smirnov testi, bu araştırmanın verilerini analiz etmek için kullanılan yöntemlerdir. Her bir yöntem, veri setinin farklı yönlerini incelemek ve sonuçlar elde etmek amacıyla seçilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırma, 2010 ile 2024 yılları arasında yayımlanan makaleler temelinde eğitim ortamlarında gözlemlenen etik dışı davranışları inceliyor. Analiz edilen çalışmalar, bu davranışların eğitim kurumlarında yaygın olduğunu ve öğrencilerden öğretmenlere, yöneticilere kadar geniş bir etki alanına sahip olduğunu gösteriyor. Özellikle öğretmenler ve yöneticilerin etik dışı davranışları, kurum içi güveni ve iş birliğini ciddi şekilde zedeliyor ve eğitim kalitesini olumsuz etkiliyor.

Öğretmenlerin etik değerlere uyması, öğrencilere karşı sorumluluklarını yerine getirmelerini sağlar. Bu bağlamda, öğretmenlerin öğrencilere bağlılık ilkeleri şunları içerir: öğrencilerin bağımsızlığını kısıtlamamak, görüşlerini değiştirmeye zorlamamak, ders içeriğini kasıtlı olarak değiştirmemek, öğrencileri olumsuz etkilerden korumak, küçümsememek, önyargılı davranmamak, kişisel çıkarlar için öğrencilerden yararlanmamak ve öğrenci bilgilerini gizli tutmak (Aydoğan, 2011, s. 90).

Yıldıрма ve korkutma, etik dışı yöntemlerle diğer kişileri etkilemek için kullanılan bir davranış biçimidir. Bu, genellikle yenilikçi fikirleri olan veya üst yöneticiler için tehdit oluşturabilecek bireyler tarafından hedef alınır. Temel amaç, kişinin kendi konumunu korumak ve rakiplerini sindirerek üstünlük sağlamaktır (Bahçeci 2014, s. 43). Okul yöneticilerinin etik değerlere rehberlik etmesi, güvenli bir ortamın oluşmasına ve adil bir değerlendirme sistemiyle demokratik bir atmosferin sağlanmasına yardımcı olur. Ayrıca, öğretmenlerin yaratıcılığını teşvik ederek performanslarını artırır ve mesleki etik standartlara uyumlarını güçlendirir. Okul müdürleri, herkesin duygularına ve görüşlerine önem vererek demokratik bir ortam oluşturabilir. Doğru inanışların olumlu davranışlara dönüşmesi için zaman ve kaynak ayırmak da önemlidir. Kurum kurallarının etik ilkelere uygun olarak

oluşturulması, kurum disiplinini güçlendirir ve başarı için önemli bir temel oluşturur (Atlar, 2015, s. 1).

Öneriler

Eğitim kurumlarının net politikalar geliştirmesi ve bu politikaları tüm paydaşlara duyurması, düzenli etik eğitim programları düzenlenmesi, kurum içi etik denetimlerin sıklaştırılması ve etik dışı davranışlar için caydırıcı yaptırımların uygulanması, öğrencilere akademik dürüstlük ve etik davranışlar konusunda eğitimler verilmesi, akademik araştırmalarda ve yayınlarda etik kurallara uyulması için denetimlerin artırılması. Bu öneriler, eğitim ortamlarında etik standartların yükseltilmesine ve eğitim kalitesinin artırılmasına katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Arslan Hendekçi, E., & Özen, F. (2018). Algılanan örgütsel etik iklimin ilköğretim okullarında öğretmenlerin etik dışı davranışlarına etkisi (Diyarbakır merkez ilçeleri örneği). *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 425-450.
- Atlar, Y. (2015). *Okul yöneticilerinin etik liderlik davranışlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans). Zirve Üniversitesi, Gaziantep.
- Aydın, İ., Alkın Şahin, S., & Demirkasımoğlu, N. (2014). Üniversitelerde karşılaşılan etik dışı davranışlara ilişkin akademisyen görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 43.
- Aydoğan, İ. (2011). Öğretmenlerin mesleki etik ilkelere uyma düzeylerinin öğrenciler tarafından algılanması. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 87-96.
- Bahçeci, F. (2014). *Öğretmen algılarına göre okul müdürlerinin etik liderlik davranışları, öğretmenlerin karşılaştığı yıldırma davranışı ve örgütsel adalet arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans). Mevlâna Üniversitesi, Konya.
- Büte, M. (2011). Algılanan örgüt ikliminin etik olmayan davranışlar üzerindeki etkilerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25(2), 103-122.
- Can, E., & Işık Can, C. (2019). Okul yöneticilerinin etik dışı uygulamalarının belirlenmesi. *Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences*, 5(16), 406-422.
- Demirdağ, S. (2016). İlkokul yöneticilerinin etik liderlik davranışları ile çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişki: ücretli öğretmen görüşleri. *Turkish Studies (International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic)*, 11(3), 879-894.
- Demirdağ, S. (2019). Critical thinking as a predictor of self-esteem of university students. *Alberta Journal of Educational Research*, 65(4), 305-319.
- Demirdağ, S. (2021). Communication skills and time management as the predictors of student motivation. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 8(1), 38-50.
- Demirdağ, S. (2022a). Okul yöneticilerinin Covid-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(1), 273-291.

- Demirdağ, S. (2022b). The mediating role of communication skills in the relationship between leadership style and 21st-century skills. *South African Journal of Education*, 42(2), 1-11.
- Demirdağ, S., & Altun, S. A. (2022). Eğitim fakültesinde görevli akademisyenlerin COVID-19 pandemi sürecine ilişkin görüşleri: Türkiye örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12(1), 201-212.
- Demirdağ, S., & Khalifa, M. (2020). The Effects of westernization efforts on the Turkish education system. *International Journal of Educational Research Review*, 5(3), 165-177.
- Demirdağ, S., Goff, P. T., & Tress, A. (2020). The perceptions of teacher candidates about rural schools: Practicum and student teaching programs. *Journal of Higher Education and Science*, 10(3), 584-595.
- Deniz, B., & Demirdağ, S. (2020). Öğretmenlerin algılarına göre okul kültürü, sınıf yönetimi ve öğretmen performansları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 65-81.
- Dinç, R. (2016). Öğretmen adaylarının bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışları (Yayınlanmamış yüksek lisans). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Dömeová, L., & Jindrová, A. (2013). Çek Yaşam Bilimleri Üniversitesi öğrencilerinin etik dışı davranışları. *Uluslararası Eğitim Çalışmaları*, 6(11), 77-86.
- Duran, K. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki etik davranışları algılama düzeylerinin ve etik ikilemleri çözümlenmelerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Elekoğlu, F., & Demirdağ, S. (2020). Okul müdürlerinin 21. yüzyıl becerileri, iletişim becerileri ve liderlik stillerinin öğretmen algılarına göre incelenmesi. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 101-117.
- Erdem, A. R. (2015). Eğitim yönetimi etiği ve eğitim yönetiminde etik liderliğin kritiği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 1-15.
- Erdem, A. R., & Altunsaray, M. (2016). Eğitimde niteliği belirleyen önemli bir etken: eğitim etiği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(23), 21-30.
- Erdoğan, Ç. (2012) İlköğretim okulu müdürlerinin davranışlarının etik ilkelere uygunluğu. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 503-518.
- Ergin, Y. (2014). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleği ile ilgili etik olmayan davranışlara ilişkin algılamaları* (Yayınlanmamış yüksek lisans). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Genç, Z., Kazez, H., & Fidan, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin çevrimiçi etik dışı davranışlarının belirlenmesi. *Akademik Bilişim 2013 – XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Akdeniz Üniversitesi, Antalya*, 197-200.
- Karademir, L., & Demirdağ, S. (2023). Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum, Mesleki Motivasyon Ve Örgütsel İletişim İklimi: COVID-19 Pandemisi Ve Öğretmenler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (56), 346-361.
- Katip, M. (2019). *Ortaöğretim okul yöneticilerinin etik dışı liderlik davranışları hakkında öğretmen görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.

- Kazak, E. & Kocamanoğlu, S. (2023). Okul müdürlerinin etik olmayan davranışlarının nedenleri ve etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *TEBD*, 21(3), 1177-1203.
- Keskin, N., & Keskin, İ. (2023). Öğretmen adaylarının eğitimde etik dışı davranışlara ilişkin görüşleri. *European Journal of Educational & Social Sciences* 8(1), 18-31.
- Kocayiğit, M., & Sağnak, M. (2012) İlköğretim okullarında etik iklimin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10(23), 183-197.
- Koç, M. H., & Fidan, T. (2020). Öğretmenlerin etik ve etik dışı liderliğe ilişkin görüşleri: Fenomenolojik bir araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 26(2), 355-400.
- Kurtulmuş, M., & Ardıç, T. (2013) Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine ilişkin gözlemledikleri etik dışı davranışlar. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 831-840.
- Obuz, Ü. (2009). Çukurova üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsü beden eğitimi ve spor anabilimdalı beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğiyle ilgili etik olmayan davranışlara ilişkin görüşleri (Yayınlanmamış yüksek lisans). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Polat, S., & Kazak, E. (2014). Okul yöneticilerinin kayırmacı tutum ve davranışları ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 20(1), 71-92.
- Şahin Kıralp, F. S., & Manolova Yalçın, O. (2018). Etik dışı davranışlar ve öğretmenlik mesleği: geleceğin öğretmenleri mesleki etik ilkelere sahip mi?. *Uluslararası Türkçe veya Türk Dili, Edebiyatı ve Tarihi Dergisi*, 12(18), 591-604.
- Yaman, E., Çetinkaya Mermer, E., & Mutlugil, S. (2009). İlköğretim okulu öğrencilerinin etik davranışlara ilişkin görüşleri: nitel bir araştırma *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 93-108.

EKLER

Ek 1: Doküman Analizine Dahil Edilen Çalışmalar Listesi

- Altinkurt, Y., & Yılmaz, K. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlerin mesleki etik dışı davranışlar ile ilgili görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(22), 113-128.
- Arslan Hendekci, E., & Özen, F. (2018). Algılanan örgütsel etik iklimin ilköğretim okullarında öğretmenlerin etik dışı davranışlarına etkisi (Diyarbakır merkez ilçeleri örneği). *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 425-450.
- Aydın, İ., Alkın Şahin, S., & Demirkasımoğlu, N. (2014). Üniversitelerde karşılaşılan etik dışı davranışlara ilişkin akademisyen görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 43.
- Can, E., & Işık Can, C. (2019). Okul yöneticilerinin etik dışı uygulamalarının belirlenmesi. *Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences*, 5(16), 406-422.
- Çoban, G. S., & Cankaya, Ş. (2020). Akademisyenlerin etik dışı davranışlara bakışı ve karşılaşılan sorunlar. *Eurasian Conference on Language & Social Sciences*, 16(18), 504- 513.
- Dinç, R. (2016). Öğretmen adaylarının bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışları (Yayınlanmamış yüksek lisans). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Doğan, S., Katıtaş, S., & Yıldız, S. (2022). Etik dışı davranışlar: Öğretmen ve yönetici görüşlerine göre bir değerlendirme. *Journal of Educational Studies and Multidisciplinary Approaches (JESMA)*, 2(2), 191-212.
- Dömeová, L., & Jindrová, A. (2013). Çek Yaşam Bilimleri Üniversitesi öğrencilerinin etik dışı davranışları. *Uluslararası Eğitim Çalışmaları*, 6(11), 77-86.
- Gedik Dinç, R., & Gizir, S. (2018). Öğrencilerin bakış açısından öğretim elemanlarının sınıf içindeki etik dışı davranışları. *Yükseköğretim Dergisi/ Journal of Higher Education (Turkey)*, 9(1), 29-39.
- Genç, Z., Kazez, H., & Fidan, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin çevrimiçi etik dışı davranışlarının belirlenmesi. Akademik Bilişim 2013 – XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Akdeniz Üniversitesi, Antalya, 197-200.
- Katip, M. (2019). *Ortaöğretim okul yöneticilerinin etik dışı liderlik davranışları hakkında öğretmen görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans). İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul.
- Kazak, E. & Kocamanoğlu, S. (2023). Okul müdürlerinin etik olmayan davranışlarının nedenleri ve etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *TEBD*, 21(3), 1177-1203.
- Koç, M. H., & Fidan, T. (2020). Öğretmenlerin etik ve etik dışı liderliğe ilişkin görüşleri: Fenomenolojik bir araştırma, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 26(2), 355-400.
- Kurtulmuş, M., & Ardiç, T. (2013) Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma sürecine ilişkin gözlemledikleri etik dışı davranışlar. *Turkish Studies -*

International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(12), 831-840.

- Oral, B., Avcı, Y. E., & Tösten, R. (2017). Öğretim elemanlarının mesleki hayatlarında karşılaştıkları etik olmayan davranışlar: Dicle Üniversitesi örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(63), 1230-1241.
- Polat, S., & Kazak, E. (2014). Okul yöneticilerinin kayırmacı tutum ve davranışları ile öğretmenlerin örgütsel adalet algıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 20(1), 71-92.
- Sidekli, S., & Aydın, Y.(2016). İlkokul eğitiminde etik iklim: olumlu/olumsuz örnekler. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi* 2(3), 16-26.
- Şahin Kıralp, F. S., & Manolova Yalçın, O. (2018). Etik dışı davranışlar ve öğretmenlik mesleği: geleceğin öğretmenleri mesleki etik ilkelere sahip mi?. *Uluslararası Türkçe veya Türk Dili, Edebiyatı ve Tarihi Dergisi*, 12(18), 591-604.
- Yıldırım, İ., Albez, C. (2020). Öğretmenlerin okul paydaşlarıyla ilişkilerinde etik dışı davranışları. *Uluslararası Eğitim ve Okuryazarlık Çalışmaları Dergisi* 8(1).